

MÁTÉSZALKA VÁROS ÖNKORMÁNYZAT
P o l g á r m e s t e r é t ő l
Mátészalka, Hősök tere 9.
Tel.: 44/501-358 Fax.: 501-360
E-mail: polgarmester@mateszalka.hu

Száma: 4718-2/2023.

ELŐTERJESZTÉS
- a Képviselő-testülethez -

**a Szatmári Múzeum szakmai tevékenységét megalapozó dokumentumainak
jóváhagyásáról**

Tisztelt Képviselő-testület!

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 42. § (4) bekezdés b) pontja értelmében a múzeum a fenntartó által jóváhagyott múzeumi küldetésnyilatkozattal, stratégiai tervvel, állományvédelmi tervvel, gyűjtemény gyarapítási és revíziós tervvel, továbbá múzeumi digitalizálási stratégiával rendelkezik, mely alapján szakmai tevékenységét folytatja.

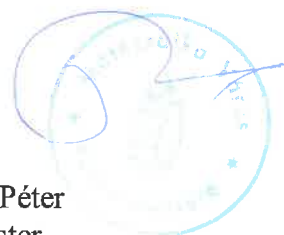
Mátészalka Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2022. július 28. napján hagyta jóvá a Szatmári Múzeum szakmai tevékenységét megalapozó dokumentumait, a Küldetésnyilatkozatot, a Stratégiai tervet, az Állományvédelmi stratégiát, a Gyűjtemény gyarapítása, nyilvántartási, revíziós és selejtezési tervet, valamint a Szatmári Múzeum digitalizálási stratégiáját.

Dr. Cservenyák László múzeumigazgató a belső ellenőrzési megállapításoknak megfelelően felülvizsgálta és módosította a Szatmári Múzeum digitalizálási stratégiáját, valamint az elkövetkező hároméves időszakra vonatkozóan elkészítette a Stratégiai tervet. A Digitalizálási stratégiában „A digitalizálás jogszabályi környezete” rész a közzététel, a felhasználás és a hasznosítás szabályaival egészült ki, valamint a stratégia a jogszabályok gyűjteményével bővült. A fenntartói jóváhagyás céljából megküldött alapidokumentumok az előterjesztés mellékletét képezik.

Tisztelt Képviselő-testület!

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés megtárgyalására és a határozati javaslat elfogadására.

Mátészalka, 2023. november 15.

Dr. Hanusi Péter
polgármester

határozat-tervezet

**MÁTÉSZALKA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
KÉPVISELŐ - TESTÜLETÉNEK
.../2023. (.....)**

HATÁROZATA

**a Szatmári Múzeum szakmai tevékenységét megalapozó dokumentumainak
jóváhagyásáról**

A Képviselő-testület

A Szatmári Múzeum szakmai tevékenységét megalapozó 2024-2026. évre vonatkozó Stratégiai tervet, valamint a Szatmári Múzeum módosított digitalizálási stratégiáját az előterjesztés melléklete szerinti tartalommal **j ó v á h a g y j a**.

Felelős: Dr. Cservenyák László múzeumigazgató

Mátészalka, 2023.....

Dr. Hanusi Péter
polgármester

Dr. Takács Csaba
jegyző

S Z A T M Á R I M Ű Z E U M

4700 Mátészalka, Kossuth u. 5. sz.

Telefon/Fax: (44) 502-646

e-mail: info@szatmarimuzeum.hu

A Szatmári Múzeum digitalizálási stratégiája

A tanulási, informálódási szokások gyökeres megváltozásával a tudásközvetítés megkerülhetetlen feltétele, hogy rendelkezünk-e megfelelő mennyiségű és minőségű digitálisan elérhető tartalommal, és arra épített szolgáltatásokkal.

A közgyűjteményi, kulturális örökségi tartalmakra épített ismeretközlés nem korlátozódik csupán az oktatásra, hanem a kreatív ipar területein is jelentős forrást jelenthet.

A digitális tartalmakra épülő új technológiák alkalmazásával a kulturális turizmus, az idegenforgalom területén jelentős értéknövelt szolgáltatásokat lehet létrehozni, és ezáltal forgalom-, és bevétel-növekedést generálni, szélesebb körben ismertté téve hazánk kulturális értékeit.

A digitális kulturális örökség hosszú távú megőrzése kiemelt kötelesség a múzeumok számára.

Az analóg formában őrzött kulturális nemzeti vagyon digitális reprodukciója alapvető érdek, ennek az adattömegnek a megőrzése, megfelelő transzformációja a legkorszerűbb technológiákkal kötelesség.

A digitális megőrzés és technológiai feltételeinek biztosítása állami feladat.

A közgyűjtemények a digitális tudásalapú társadalom legfontosabb tartalomszolgáltatói. A muzeális intézmények gyűjteményeiben őrzött és bemutatott kulturális örökséget digitális formában hozzáférhetővé kell tenni a társadalom minél szélesebb rétegei számára.

A magyar társadalom egészének érdeke, hogy tagjai közül minél többen hozzáférjenek a digitális tartalmakhoz, használják tudásuk gyarapítására, az információs sztrádán áramló adatok és információk ellenőrzéséhez.

A Szatmári Múzeum aktív szereplője kíván lenni a Digitális Jólét Program és a Digitális Oktatási Stratégia megvalósításában.

Ennek megfelelően határoztuk meg a digitalizálási stratégiánk céljait, az eszközszükségletet és a hosszú távú tárolás feltételeit és a digitalizálandó tartalmak körét.

Stratégiai környezet

Európai stratégiák:

- Az Európai Bizottság ajánlása (2011. október 27.)
- Az Európai Parlament és a Tanács 2013/37/EU irányelve (2013. június 26.)
- Az Európai Unió Nyílt Adat Stratégiája

Lundi Alapelvek:

Az Európai Unió tagállamainak képviselői és szakértői 2001-ben megalkották a Lundi alapelveket, amelyek megalapozták az európai kulturális örökség digitalizálásának irányait. Megállapították, hogy „Európa kulturális és tudományos tudáskincsét hordozó forrásai egyfajta sajátos közvagyonként képeznek, belőlük áll össze sokszínű társadalmaink kollektív és egyre gyarapodó emlékezet, amely egyben szilárd alapul is szolgál a digitális tartalomipar fejlődéséhez”.

Az alapelvek fő megállapításai a digitalizált kulturális örökségről:

- hozzáférhetőség és fenntarthatóság,
- a kulturális sokszínűség, az oktatás támogatása.

Pármai Charta

Az Olasz Kulturális Minisztérium irányításával 2002-ben hozták létre hét tagállam közreműködésével a MINERVA Projektet, amelybe 2004-ben bevonták az akkor újonnan csatlakozó tagállamokat is. A projektben a kulturális minisztériumok és intézmények közösen vettek részt. A cél egy európai adatbázis létrehozásának előkészítése volt, amelyben az európai kulturális örökség dokumentumai közösen kereshetők.

A megújult MINERVA-program első stratégiai megbeszélésén (2004. február 10.) tíz pontban fogalmazták meg a digitalizálással kapcsolatos fő feladatokat:

- Az új technológiák intelligens felhasználása
- Hozzáférhetőség
- Minőség
- A szellemi tulajdonjog és a személyes adatok védelme
- Közös működtetés (interoperabilitás) és szabványok
- Nyilvántartások és többnyelvűség
- Benchmarking
- Országos, európai és nemzetközi együttműködés
- Bővítés (együttműködés)
- A jövő közös építése

Európai Digitális Menetrend

Az Európai Digitális Menetrend az információs és kommunikációs technológiákban (IKT) rejlő lehetőségek hatékonyabb kiaknázását javasolja az innováció, a gazdasági növekedés és a haladás előmozdítása érdekében. Egyik kulcsterülete Európa kulturális emlékeinek digitalizálása és megőrzése. Az Európai Digitális Menetrendben megfogalmazott uniós elvárások mentén alakult ki Magyarország 2014-2020-as stratégiája, a Nemzeti Infokommunikációs Stratégiája.

A Bizottság ajánlása (2011. 10. 27.) a kulturális anyagok digitalizálásáról és online hozzáférhetőségéről, valamint a digitális megőrzésről (2011/711/EU)

A kulturális tartalmak digitalizálásáról és online hozzáférhetőségéről, valamint a digitális megőrzésről az Európai Bizottság először 2006-ban fogalmazott meg ajánlásokat. A Bölcsék Tanácsának javaslatai, az Europeana létrejötte és kezdeti sikerei, valamint a gazdasági, társadalmi környezet változásai (a kreatív ipar jelentőségének növekedése, az információtechnológia fejlődése, a szerzői jogi problémák mibenlétének kikristályosodása) miatt 2011. 10. 27.-én ennek aktualizálására került sor. Az ajánlás a digitalizálás szervezési és finanszírozási kérdéseivel, a köztulajdonban lévő és szerzői jogvédelem alatt álló tartalmak digitalizálásával és online hozzáférhetőségével, az Europeanával, valamint a digitális megőrzés kérdéseivel foglalkozik stratégiai szinten. Az Európai Bizottság két évente kér országjelentést az egyes tagállamoktól, amelyben az ajánlás adaptálásának eredményeiről kell beszámolni.

Magyar stratégiák

Nemzeti infokommunikációs Stratégia (2014-2020)

Egy jól működő digitális infrastruktúra létrehozása érdekében három fő pillérrel illeszkedik a Közgyűteményi Digitalizálási Stratégiába a 2014 és 2020 közötti időszakra meghirdetett Nemzeti Infokommunikációs Stratégia.

A digitális állam olyan elektronikus szolgáltatásokat biztosít a társadalom számára, amellyel tagjainak életminősége javul.

A digitális kompetenciák fejlesztésében meghatározó szerepet kapnak a közgyűtemények, azon belül a múzeumok és könyvtárak. A lakosság digitális kompetenciájának növelése úgy valósulhat meg, ha csökken a digitális írástudatlanság és a digitális megosztottság mértéke. Ebben a múzeumoknak is jelentős szerepe lehet.

Digitális Jólét Program 2.0

2015 őszén lezárult az Internetkon, azaz az internetről és a digitális fejlesztésről szóló nemzeti konzultáció, ennek eredményeként jött létre a Digitális Jólét Program.

Előkészítésének alapvető kérdései a mobil és vezetékes hálózatok fejlettségére, a digitális tartalmak hozzáférhetőségére vonatkoznak. A Digitális Jólét Program célja a technológiai fejlődéshez való felzárkózás után a digitalizáció társadalmi és gazdasági hatásainak optimalizálása, kiaknázása. Ennek a célnak a megvalósítási folyamatában a közgyűtemények mint alapvető, meghatározó és megbízható tartalomszolgáltatók szerepelnek. A program akkor ér el eredményt, ha megvalósul a felhasználó számára

megfelelő tartalomnak a megfelelő időben az adott, érdeklődő felhasználó számára való biztosítása.

A kormány 2017. 07. 19-én a 1456/2017-es kormányrendeletben határozott a Digitális Jólét Program kibővítéséről, annak 2.0-s verziójáról. A digitális infrastruktúrának az állampolgárok számára történő biztosítása érdekében támogatja többek között a Szupergyors Internet Program keretében megvalósuló fejlesztéseket, az 5G hálózati lefedettség érdekében megvalósuló mobil- és alkalmazásfejlesztéseket.

A digitális kompetencia mérésére egységes rendszer kidolgozását írja elő, valamint a kompetenciafejlesztésben Digitális Jólét Szoftver Alapsomagot és Digitális Jólét Klub program kidolgozását rendeli el.

Okos Város és Okos Térség mintaprojekttel erősíteni szeretnék a helyi, közösségi digitális együttműködést azért, hogy a digitalizáció összetartó erőként jelenjen meg a közösség életében.

A Digitális Jólét Program 2.0-nak sarkalatos pontja, hogy a digitalizáció következtében létrejövő társadalmi és élettani hatásokat kontrollálják, valamint a Digitális Jólét Programban való részvétel a határon túl élő magyar közösségek számára is lehetséges legyen.

Digitális Oktatási Stratégia

A magyarországi Digitális Oktatási Stratégia átfogja az oktatásnak a köznevelésre, szakképzésre, felsőoktatásra és felnőttképzésre vonatkozó szegmenseit. Célja az információkezelés képességének elsajátítása.

A közgyűjtemények csak akkor válhatnak valódi, versenyképes tartalomszolgáltatókká, ha korszerű, innovatív és rendszeresen, gyakran frissülő tartalmakat állítanak elő. A közgyűjtemények munkája összefonódik a digitális oktatással, ugyanis a közgyűjtemények rendelkeznek megfelelő humán- és infrastrukturális feltételekkel. Aktív szerepet vállalhatnak új típusú tan- és oktatási segédletek kialakításával, létrehozva egy minőségi digitális kulturális környezetet.

Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégia

A Digitális Nemzet Fejlesztési Program részeként 2017. 06. 28-án, a Kormány által elfogadott 1404/2017-es kormányhatározattal a Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégia azzal a céllal jött létre, hogy a társadalom minél szélesebb köre számára biztosítsa az akadálytalan hozzáférést az elektronikus tartalmakhoz.

A digitális, elektronikus tartalmak létrejöttét indokoló, alapvető állományvédelmi szemponton túl egy más, a felhasználók felé irányuló, azok igényeinek elektronikus úton való maximális kielégítését szolgálja. Lehetővé teszi a magyar nemzeti örökség terjesztését, az állampolgárok digitális kompetenciáinak fejlődését.

A Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégia első szakasza 2020-ig tart. A cél az, hogy az összes digitalizálendő dokumentum 50 %-a digitalizálva legyen, és ezeket a tartalmakat egy közös felületen el lehessen érni. Ezzel párhuzamosan a digitális tananyagok száma 40 %-al emelkedjen.

A könnyebb hozzáférés biztosításával és a digitális kompetenciák fejlesztésével növekedni fog a közgyűjteményi digitalizált tartalmakat kereső felhasználók száma is.

A második szakasz 2020-tól 2025-ig tart. 2025-ig az audiovizuális archívumok teljes körű tartalomszolgáltatással kell hogy rendelkezzenek, és létre kell jönnie egy folyamatosan működő és visszakereshető internetes archiválási szolgáltatásnak a Kárpát-medence egész területén.

A digitalizálás jogszabályi környezete

(Közzététel, felhasználás, hasznosítás)

a, Közzététel

A közzététel során megfogalmazódó ajánlások:

- A tartalmak felhasználóbarát, hatékony és gyors megjelenítése, kereshetősége,
- Szakmailag támogatott aggregációs portálhoz csatlakozás (tartalmak elérhetőségének növekedése),
- a tartalmak moderálás melletti web2-es, felhasználók általi kiegészítésének, biztosítása: ún. crowdsourcing (közösségi közreműködés) megoldások alkalmazása.

Törekedni kell arra, hogy mind a technológia, mind az eszközök és a számítástechnikai alkalmazások kiválasztásánál olyan megoldásokat keressünk és alkalmazzunk, amelyek megbízhatóak és költségvonzatuk kedvező.

b, A felhasználás szabályai

- A felhasználás során elsődlegesen figyelembe kell venni a 1999. évi LXXVI. törvény szerzői jogról szóló szabályait és másodlagosan a digitalizált képi tartalmak minőségét.
- A nagy felbontású képeket csak az igazgató írásbeli engedélyével szabad felhasználni, ezek nyilvános felületen nem érhetőek el. Ez a rendelkezés addig áll fent, ameddig a digitális vagyon tulajdonosa (a Magyar Állam) erre vonatkozóan másként nem rendelkezik.
- A múzeum honlapján ismeretterjesztési, oktatási céllal közzétett kisebb felbontású képeket és leíró adatokat személyes, kutatási célra bárki szabadon felhasználhatja a forrás megjelölésével. Ezek kereskedelmi, sokszorosítási célra nem használhatók fel.
- A többszintű felhasználás lehetőségét teremtjük meg: minden műtárgy esetében a muzeológus dönti el, hogy milyen egyedi felhasználói jogosultság illeti meg a felhasználókat.

c, Köznevelési célú hasznosítás

Azok a tárgyak, amelyeknek digitalizált rekordjai a Digitális Oktatási Stratégia, a nemzeti alaptanterv megvalósítási keretében készülő digitális oktatási segédanyagok számára forrásértékű dokumentumként szolgálhatnak.

Köznevelési hasznosítás kibővítése, úgymint oktatási tan- és segédanyagok kidolgozása, segítségnyújtás a távoktatás kultúrájának elterjesztésében, digitális készségek és képességek fejlesztése, az informatikai műveltség terjesztése, megfelelő jogosultsággal a tudományos tartalmakhoz való hozzáférés biztosítása.

- A kiállításokhoz digitális segédanyagok készítése és az intézményi honlapon való közzététele.
- Az intézmény által újonnan szerkesztett és kiadott kiadványok 100%-ban elérhetőek legyenek honlapunkon.
- Olyan adatbázisok készítése, amelyekkel célunk, hogy a műtárgy leírása mellett annak képe is megjelenjen.
- Nemzetközi adatbázisokban (2016-tól kezdődően EUROPEANA) is elérhetőek legyenek az intézményben őrzött és digitalizált kulturális javak.
- Archiv fényképtárunk szkennelése, a nem digitális adathordozón rögzített fotónegatívok, pozitívok és diák digitalizálása, közzététele.
- Kiemelkedő jelentőségű gyűjteményeinkről digitális fényképek készítése, közzététele.
- Honlapunk folyamatos aktualizálása.

Erősségek

Analóg gyűjtemény kulturális értéke

A Szatmári Múzeumban található digitalizálendő dokumentumok a magyar kulturális örökség fontos dokumentumai. A gyűjteményünk alapvető forrása a különböző szintű, formális és nem formális oktatási/tanulási tevékenységnek.

Gyengeségek

A digitalizáló és feldolgozó kapacitásokat a tároló- és a szolgáltatórendszerek elavultsága miatt az elmúlt években nem lehetett egységes rendszerként működtetni. Egyértelművé vált, hogy a digitalizálás, a digitális gyűjteményfejlesztés, feldolgozás, tárolás, hosszú távú megőrzés és szolgáltatás komplex, egymásra épülő folyamatok rendszere, amelyben bármely részfolyamat gyengesége az egész rendszer működését és célját veszélyezteti.

Erőforráshiány

Az elmúlt években több szempontból sem volt elegendő erőforrás a feladatok elvégzésére. Egyrészt nem álltak rendelkezésre megfelelő informatikai eszközök, másrészt hiányzott a személyi erőforrás is. Az új és egyre szaporodó feladatokat nem lehetett megoldani az erőforrások átcsoportosításával.

Tapasztalat hiánya

Mivel a fenti okok miatt kevés való digitalizálás történt, ezért hiányzik a munkatársak tapasztalata, amin majd képzésekkel lehet segíteni.

Lehetőségek

Közgyűteményi Digitalizálási Stratégia

A Közgyűteményi Digitalizálási Stratégia lehetőséget teremt a prioritások meghatározásában, a múzeumi digitalizálás és az oktatás kapcsolatának megteremtésére. Szükséges nagyobb felhasználói élményt nyújtó tematikus, az oktatási igényeknek megfelelő környezet kialakítása.

Az internethasználat bővülése

Az internethasználat hazai és világméretű bővülése lehetőséget, egyszersmind új kihívásokat is jelent, mivel új igények és új versenytársak jelennek meg.

Digitális kompetenciák fejlődése

A „digitális benszülöttek” számának növekedése a digitális kompetenciák természetes növekedését jelenti, de egyúttal magasabb szintű, összetettebb használati igényeket is.

Veszélyek

Informatikai erőforrások

A „digitális korszak” alapja a digitális kódolású információk értelmezésére képes eszközpark megléte és folyamatos fejlesztése. Önmagában a szintentartás sem elégséges, hanem a társadalmi igényekhez igazodó folyamatos fejlesztés szükséges.

Humán erőforrások

A társadalmi elvárásoknak megfelelő komplex adatkezelő és szolgáltató rendszerek egyre több és kifinomultabb adat rögzítését követelik meg. Az adatrögzítés jelentős számú, különböző kompetenciákkal rendelkező humán erőforrás bevonását igényli. Ezek elmaradása, akár mennyiségi, akár minőségi tekintetben veszélyezteti a modern múzeum működését. A technológiai változások nyomán követése és a módszertani anyagok folyamatos karbantartása munkaigényes és csak jól képzett szakemberekkel valósítható meg.

Elavulás

A digitalizálási technológia fejlődésével a módszertani anyagok viszonylag gyors elavulásával kell számolnunk.

Vízió

A Szatmári Múzeum digitalizálási tevékenysége meg kell hogy feleljen a Múzeum küldetésének, a magasabb szintű stratégiai céloknak és a társadalmi, valamint szakmai elvárásoknak. Ezeknek megfelelően ki kell építeni egy olyan digitalizálási kapacitást, amellyel a Szatmári Múzeum képes mennyiségben és minőségben előállítani az elvárásoknak megfelelő digitális másolatokat.

A mennyiség mellett biztosítani kell, hogy a digitális másolatok megfelelő minőségűek legyenek. Ez csak fejlett, a minőségi és mennyiségi elvárásoknak megfelelő eszközökkel lehetséges.

Célcsoportok

A digitalizálás és szolgáltatás során tisztában kell lenni az egyes célcsoportok igényeivel. Ezek meghatározása a stratégia végrehajtásának fontos előfeltétele.

A digitális korban átalakul és jelentősen megnő a múzeumi adatokat használók köre.

A digitalizálás és digitális írástudás bővülésével a társadalom egyre nagyobb része válik a múzeumi információk felhasználójává. Az interneten hozzáférhetővé tett múzeumi dokumentumok területi korlátozás nélkül elérhetőek.

Az oktatás különböző szintjei alapján

A közoktatás igényei kiemelt feladatok elé állítják a múzeumokat, mivel a tanuló és tanár mindennapi eszközévé válnak az informatikai eszközök, amelyekkel a múzeumokban őrzött információk egyre nagyobb szerepet kapnak.

Kutatói igények

A múzeumban összegyűjtött tárgyakra és főlhalmozott információkra számos kutatás épülhet.

Az „egész életen át tartó tanulás” igénye

A célközönség életkori és társadalmi rétegezetsége tekintetében is megváltozik, és jelentősen kibővül.

További célcsoportok

A piaci szféra is egyre nagyobb mértékben használni fogja a digitális objektumokat (kiadók, tartalomszolgáltatók, turisztika, kreatív ipar stb.).

A fogyasztókkal élők is növekvő mértékben veszik igénybe digitális szolgáltatásainkat. Nemzetközi közönség (határon túli, tengeren túli, európai szempontok).

A digitalizálás céljai

- a múzeum gyűjteményeinek újrapozicionálása a távoli kutatás lehetősége megteremtésével; a világhálón keresztül bárki, bárhol elérheti a feltöltött digitális tartalmakat
- műtárgyak védelme, sok esetben a digitalizálás az egyetlen lehetőség a dokumentumok hozzáférhetővé tételére
- az élethosszig tartó tanulás támogatása
- hozzájárulás a formális tanulás megújításához, amennyiben lehetővé teszi új típusú és digitális tankönyvek készítését
- a társadalom tagjai szabadságának növelése és a kritikai gondolkodás elősegítése a sokféle tudástartalom hozzáférhetővé tétele révén
- a nemzeti kulturális emlékezet szolgálata, az emlékezetpolitika működtetésében való aktív részvétel elősegítése
- a helyi és a közösségi identitás erősítése
- a múzeum működésének, nyilvánosságának biztosítása, ami elősegítheti a múzeumok társadalmi hasznának mind szélesebb körben való felismerését
- a kultúra irányítói és a nagyközönség előtt is világossá teszi, hogy a múzeumok nem kiállítóhelyek, hanem gyűjtemények megőrzését és feldolgozását biztosító kulturális intézmények.

A digitalizáláshoz kapcsolódó minőségbiztosítási rendszer alapelemei

- Korlátozott reprodukálhatóság biztosítása – A digitális másolatnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy az eredeti dokumentum reprodukálható legyen. A reprodukálhatóság korlátai dokumentumtípusonként változnak.
- Azonosíthatóság – A digitalizált dokumentum és a digitális másolat közötti kapcsolatnak azonosíthatónak kell lennie.
- Hitelesség – A digitális másolatnak hitelesen kell leképeznie a digitalizált dokumentumot. A hitelesség kritériumai dokumentumtípusonként változnak.

- Helyettesítés – A reprodukálhatóság, azonosíthatóság és hitelesség elvárásai teljesülésének eredményeként biztosítható lesz, hogy a digitalizált dokumentum helyettesíthető lesz a digitális másolattal.
- Szabványos metaadatok – A digitális dokumentumok leírása kizárólag szabványos metaadatokkal történhet.
- Metaadatok szintjei – A digitalizáláshoz kötelező metaadatokat kapcsolni. A digitalizáláshoz kapcsolódóan különböző szintű metaadatok kapcsolódhatnak.

Digitalizálandó tartalmak

- szakleltárkönyvek, a kutatáshoz.
- adattári anyagok, a feldolgozáshoz és a megértéshez.
- műtárgyak, melyek digitalizálási ütemtervét a gyűjtemények vezetői és felelős muzeológusai készítik el. Ezek a stratégiai terv mellékletét képezik, ugyanis idővel változhat, mi lehet fontos és érdekes a nyilvánosság számára.
- kiadványok.

A fenti tartalmak egyszerre veszik figyelembe a feldolgozásban résztvevő kutatók és a tartalmakat felhasználók (magánszemélyek, digitális és hagyományos újságok, ismeretterjesztő írások stb.) érdekeit. A kutathatóság és a digitális tartalmak elérhetőségének biztosítása két olyan alappillér, melyekkel a Szatmári Múzeum hozzá tud járulni a Digitális Jólét Program és a Digitális Oktatási Stratégia sikeréhez.

Digitalizálásra alkalmas eszközpark

Az elmúlt időszakban a digitalizálás terén jelentős fejlesztések történtek a könyv- és levéltárakban. Korszerű, a műtárgyak maximális védelmét biztosító szkennerek és egyéb eszközök kerültek beszerzésre.

Sajnos a múzeumok érthetetlen módon kimaradtak a fejlesztésekből, pedig akkor is lehetett tudni, hogy a digitalizálásra érdemes kulturális örökséget a muzeális intézmények őrzik. Elsődleges feladatunk ilyen eszközök beszerzése.

A hosszú távú tárolás feltételei

1. Redundáns fizikai (host) környezet alkalmazása (MS Hyper-V failover Cluster, redundáns iSCSI NAS eszközökkel).

- magas fokú online rendelkezésre állás (host node-okon futtatott virtuális szerverek, így bármely fizikai szerver kiesése esetén a többi azonnal átveszi a virtuális szerepköröket)
- magas fokú adattárolási biztonság
- gyors adatelérés

- bővíthetőség
 - korszerűsíthetőség (újabb technológiákra történő egyszerű, folyamatos átállás lehetősége)
2. **Futtató és feldolgozó (szerver, adatbázis) környezet virtualizálása**
- megbízható és redundáns adattárolás
 - gyors rendszervisszaállítási lehetőség
 - automatizálható, naplózott mentés (időzíthető, teljes körű)
 - fizikai hálózattól jól elkülöníthető (adatvédelem)
3. **Naplózott adatmentés és archiválás**
- a szoftver által biztosított mentések rendszeres, nyilvántartott készítése, archiválása többféle, megbízható minőségű adathordozóra (RAID NAS eszköz, valamint optikai adathordozó DVD)
 - a mentések kezelése (fizikailag is elkülönítve a rendszertől/ a futtató környezettől távol, másik épületben) védett, zárt helyen (páncélszekrényben) tárolva
 - mentések naplózott, rendszeres, időszakos felülvizsgálata, rendszeres újra-archiválása az aktuális technológiáknak megfelelően

A Szatmári Múzeum digitalizálási stratégiája abban az esetben valósítható meg, amennyiben rendelkezésre állnak a szükséges eszközök és a humán erőforrás.

Mátészalka, 2023. 01. 10.

A handwritten signature in blue ink, which appears to read 'Cserevnyák László'.

Dr. Cserevnyák László PhD
múzeumigazgató

JOGSZABÁLYOK ÉS KORMÁNYHATÁROZATOK

Törvények

- a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény
- a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény
- a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény
- a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény
- a mozgóképről szóló 2004. évi II. törvény
- az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény
- a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény
- az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény
- a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény
- a közadatok újrahasznosításáról szóló 2012. évi LXIII. törvény
- a szerzői jogok és a szerzői joghoz kapcsolódó jogok közös kezeléséről szóló 2016. évi XCIII. törvény
- a Nemzeti Audiovizuális Archívumról szóló 2004. évi CXXXVII. törvény

Rendeletek

- a sajtótermékek kötelezpéldányainak szolgáltatásáról és hasznosításáról szóló 60/1998. (III. 27.) Korm. rendelet
- a kormányzati stratégiai irányításról szóló 38/2012 (III. 12.) Korm. rendelet
- az audiovizuális kötelezpéldányok szolgáltatásának részletes szabályairól szóló 15/2005. (XI. 29.) IHM–NKÖM együttes rendelet
- az országos múzeum, az országos szakmúzeum, a nemzeti könyvtár, az országos szakkönyvtár és az állami egyetem könyvtárának kiemelt feladatairól szóló 30/2014. (IV. 10.) EMMI rendelet
- a közlevéltárak és a nyilvános magánlevéltárak tevékenységével összefüggő szakmai követelményekről szóló 27/2015. (V. 27.) EMMI rendelet
- a sajtótermékek kötelezpéldányainak szolgáltatásáról és hasznosításáról 60/1998. (III. 27.) Korm. rendelet

Kormány határozatok

- Magyarország Nemzeti Infokommunikációs Stratégiájáról szóló 1069/2014. (II. 19.) Korm. határozat
- a „Digitális Nemzet Fejlesztési Program” (a továbbiakban: DNFP) megvalósításáról szóló 1486/2015. (VII. 21.) Korm. határozat
- az internetről és a digitális fejlesztésekről szóló nemzeti konzultáció (InternetKon) eredményei alapján a Kormány által végrehajtandó Digitális Jólét Programjáról szóló 2012/2015. (XII. 29.) Korm. határozat

STRATÉGIAI TERV

2024-2026

A 2012. évi a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXI. törvény módosításáról szóló CLII. törvény a múzeumok számára stratégiai terv készítését, illetve annak fenntartó általi elfogadását írja elő.

A stratégiai terv megalkotása nemcsak kötelezettség, hanem a múzeum és annak dolgozóinak is érdeke. Egyfajta iránymutatást adhat a jövőre nézve.

A múzeum vezetője meghatározza a múzeumi működés kereteit, a fejlesztések irányait, az ezekhez rendelt eszközöket, illetve eredményességi mutatókat határoz meg.

A munkatársak részt vesznek a terv elkészítésében és elfogadják, betartják annak pontjait. Számukra a stratégiai terv tájékoztató és viszonyítási pont a mindennapi munkájuk elvégzéséhez.

A döntéshozók meghatározott célokkal rendelkeznek az intézményt illetően, valamint az elérni kívánt célokhoz szükséges intézkedéseket is meghozzák.

A múzeum közvetlen környezetébe tartoznak és szerves részét alkotják a partner intézmények, akikkel folyamatos szoros együttműködést ápol. Ezek lehetnek iskolák, más múzeumok, szabadidős cégek, vendéglátóhelyek stb. A velük való együttműködés formáit szintén a stratégiai terv jelöli ki.

A közvetlen befolyásoló környezetben vannak a magánszemélyek, akik folyamatosan tájékozódni tudnak a múzeumi életéről, a különböző rendezvényekről és kiállításokról.

Jelen stratégiai terv a Szatmári Múzeum 2024-2026. közötti időszakra tervezett iránymutatás. Segítségével terveink szerint a Szatmári Múzeum a jövőben is folyamatosan a régió szellemi életének egyik kulturális központja maradhat.

Az intézmény bemutatása

Az 1972-ben alapított Szatmári Múzeum jelenleg Mátészalka Város Önkormányzatának fenntartásában működik. A múzeum a térség összegyűjtött szellemi, tárgyi örökségének legrangosabb központjává vált, mára a Szatmár-kutatás központja. Kocsi, szekér és hintógyűjteménye Közép-Európában a legnagyobb. A kocsigyártás mellett gazdagon illusztrálja a kerékgyártó és a kovácmesterséget, valamint a lábbeli készítés hagyományait is. A múzeumban időszaki kiállításaink mellett állandó kiállítások is megtekinthetők. Ilyen a város villamosításának története, a „Mátészalka, a fény városa” kiállítás, a kocsigyűjtemény, a taligák, kordék, szekérgyűjtemény. Bemutatjuk mindemellett a szamoskéri Soós Gusztáv kovácmester műhelyét. Művészeti jellegű állandó kiállításaink Gábor Marianne Érdemes Művész festményei, valamint Kertész Klára keramikus művész munkáit mutatják be.

A múzeum épülete eredetileg Péchy László megyei főispán magánlakása volt, mely kb. 100 éves múltra tekint vissza. A múzeum Mátészalka legrégebbi utcáján, a Kossuth utcán található. Maga az intézmény 1972-ben alakult meg Dr. Farkas József vezetésével, majd 1992-től Dr. Cservenyák László múzeumigazgató tölti be ezt a posztot.

Fejlesztési irány - Közművelődés

Egy múzeumi intézmény működésében létfontosságú a közművelődési tevékenység. Ez határozza meg a látogatóival való kapcsolatát, közönségének szimpátiáját az intézmény felé. A nyitottság elsődleges szempont ebben a tekintetben, hiszen a látogatók számára a szakmai és oktatási programok mellett igyekszünk szabadidős eseményeket is szervezni. A tudományos konferenciák, kiállítások és múzeumpedagógiai foglalkozásokon túl igyekszünk biztosítani a tájegység szellemi és művészeti értékeinek, hagyományainak ápolását és megismerését. Intézményünk sokszínűségét mutatja, hogy rendszeresen ad otthont a különféle szabadidős rendezvényeknek.

Évente kerül megrendezésre a Múzeumok Éjszakája országos programsorozat, amely rengeteg helyi és környékbeli látogatót tud bevonítani. Mindemellett komplexitás jellemzi Mátészalka város turizmusával, hiszen évente rendszeres résztvevője a Fényes Napok városi rendezvénysorozatnak, ahol színes kiállításokkal, könnyűzenei koncertekkel és előadásokkal járul hozzá mind az intézmény, mind a város sikerességéhez.

Célértékek:

Kiállítások: 20 db, 16.000 fő elérése

Múzeumi programok/rendezvények: 180 db, 6200 fő

Látogatói célérték: 43000 fő

Fejlesztési irány - Tudományos munka

A Szatmári Múzeum Mátészalka város múzeuma, ebből fakadóan a szatmári táj kulturális és természeti örökségének ápolója is egyben. Az intézmény működése arra irányul, hogy ennek az örökségnek a szakszerű feltárása, gyűjtése, megőrzése, feldolgozása és közzététele biztosítva legyen a néprajz, a történelemtudomány, művészettörténet és egyéb tudományterületek terén. Ezek a fajta törekvések egyfelől a tudományos kutatók és oktatók igényeit szolgálják ki, másfelől növekvő tendenciát mutat az látogatók és ide érkező turisták tudományos érdeklődései is, amivel szélesebb körben tudnak terjedni a különféle kutatási eredmények a tájegységgel kapcsolatosan. Az intézmény nagy hangsúlyt fektet, hogy a kiállítóhelyek és azok tartalmai beilleszkedjenek mind a város, mind Szatmár turisztikai kínálatába. Ezen felül az oktatási intézményekkel szoros kapcsolatot ápolunk, munkánkkal segítjük az identitástudat formálását, továbbá a képesség- és a kompetenciafejlesztést is.

Megyei felsőoktatási intézményekkel havi szinten konzultálunk. A Debreceni Egyetem Néprajzi Tanszéke rendszeres látogatója intézményünknek, amely során kutatómunkát biztosít a hallgatók számára, legyen az tudományos konferencia vagy nyári terepgyakorlat.

Ami a város turisztikai komplexitását illeti, a jövőben tervezzük bővíteni meglévő világitástörténeti kiállításunk anyagát, amely részét képezi a Mátészalka a Fény városa, Hollywood bölcsője projektnek, mint turisztikai attrakció és kiállítás. Ennek tükrében egy új kiállítótér nyílt meg a város világitástörténetének reprezentálására a történelmi Kossuth utcán, valamint Hollywood hercegének, Tony Curtis-nek egy emléktérme és hozzá tartozóan egy művészkávézó. Jövőbeli terveink között szerepel a Kossuth utcán lévő Zsinagóga teljeskörű felújítása, valamint egy komplex közösségi tér létrehozása a Zsinagóga kertjében. Ez a rekonstrukció egyrészt felelevenítené az épület történelmi jelentőségét, másrészt kitűnő közösségi helyként is szolgál majd. A projektet Mátészalka város önkormányzatával közösen tervezzük megvalósítani.

Célértékek:

Teljes néprajzi műtárgyállomány: 5925db. célérték: 6000 db

Teljes képzőművészeti műtárgyállomány: 143 db. célérték: 150 db

Teljes történeti műtárgyállomány: 115 tétel célérték: 130 db

Eredeti, forrásértékű dokumentumok:

- teljes történettudomány állomány: 296 db.

- numizmatika: 28 db.

- néprajz: 76 db.

- irodalomtörténet: 312 db.

Összes eredeti forrásértékű dokumentum: 712 db. célérték: 740 db

Eredeti, forrásértékű fényképek:

- néprajz : 835 db.

- képzőművészet: 39 db.

- egyéb, vegyes: 57492 db.

Összes eredeti, archív fénykép: 58366 db. célérték: 59000 db

Fejlesztési irány - Digitalizáció

- A digitalizálásra alkalmas eszközpark folyamatos fejlesztése, új eszközök beszerzése
- A digitalizálandó tartalmak pontos meghatározása, kategorizálása, amely elsősorban az adattári és könyvtári anyagokat jelenti.
- A különféle publikációk elektronikus megjelenése
- Virtuális kiállítás, virtuális túra kibővítése, tovább fejlesztése
- Kutatási lehetőségek megteremtése, kibővítése a világhálóra feltöltött múzeumi tartalmakkal
- Ehhez kapcsolódóan a hozzáférési szabályok kialakítása, a szerzői jogok kezelése

- A Life Long Learning (LLL) támogatása
- Oktatási intézmények digitális csatlakozása a múzeumi foglalkozásokhoz, előadásokhoz
- Komplex digitális gyűjteménykezelő rendszer kialakítása

Célérték:

Adattári gyűjtemény:

- adattári dokumentációs egység: 1596 db.

- adattári fotók: 617 db.

Összes adattári gyűjtemény: 2 197 db. célérték: 2220 db

Film- és hanganyag:

- videó felvétel: 9610 perc

- hangfelvétel: 7060 perc

Összes film- és hanganyag: 16 670 perc

Könyvtári gyűjtemény:

- kötet: 3 594 db.

- periodika: 139db.

Összes könyvtári gyűjtemény: 3 733 db. célérték: 3800 db

Fejlesztési irány - Múzeumpedagógia

Múzeumunk gyűjteményeiből és kiállításából kiindulva közművelődési és múzeumpedagógiai tevékenységünk nagyon jelentős. Ezen tevékenységünk célja a minőségi oktatás és közvetítési tevékenység megfogalmazása a módszerek sokszínűségével. Célunk, hogy a múzeumi szolgáltatás minden réteg és korosztály számára elérhetőek és befogadhatóak legyenek.

Múzeumunk szoros együttműködési kapcsolatokat ápol a város oktatási intézményeivel. A városban megtalálható 5 általános iskolával valamint az óvodákkal is állandó kapcsolatot ápolunk, a diákok állandó vendégei múzeumpedagógiai programjainknak, mint pl.: mézeskalács sütés, tojásfestés, kézműves foglalkozások. Ez az együttműködés évente kb. 2000 diák látogatását eredményezi, akik amellet, hogy jól szórakoznak, a múzeumi élmények hatására később visszajáró látogatókká válnak.

Jelenleg a középiskolás korosztállyal gyengébb a kapcsolat, ez hiányzik a múzeumpedagógiai programunk sikerességéhez. A hiányos együttműködés oka lehet a kamaszok nehéz elérése, a középiskolás pedagógusok leterheltsége is. Olyan módszert kell alkalmazni, mellyel motiválni tudjuk mind a két réteget a múzeumi időtöltésre, pl.: rendhagyó történelem óra a múzeumban, kiállításához köthető foglalkozás a tananyaghoz kapcsolódóan.

Pályázati forrásból megvalósítottunk egy múzeumpedagógiai foglalkozássorozatot, „Kocsi szekér, kocsi szán” címmel. A sorozat témnapokat, havi szakköröket, versenyek és vetélkedőket tartalmazott, amelyben az általános iskolák alsó tagozatos tanulói, valamint óvodás korosztály érdekelt. A programba több, mint 500 résztvevőt vontunk be, köztük hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulót is.

Intézményünk nagy hangsúlyt fektet az esélyegyenlőségi szempontokra. Ugyanis nyilvános eseményeken, kommunikációnkban, viselkedésünkben nem közvetítettünk szegregációt, nem tanúsítottunk előítéleteket a csoportokra vonatkozóan. A foglalkozásokon részt vevő csoportjaink vegyes összetételűek, a hátrányos helyzetű tanulókat nem szeparáltuk el társaiktól és a kiscsoportos foglalkozásokon már a csapatok kialakításánál figyelembe vesszük az esélyegyenlőséget. Mindemellett 1 fő esélyegyenlőségi munkatársat foglalkoztatunk, kinek feladatkörébe tartozik az esélyegyenlőségi szempontok betartása mind a foglalkozások szervezésénél és a foglalkozások során is. Segíti a hátrányos helyzetű tanulókat illetve figyelemmel kíséri a csoportok által tanúsított magatartást. A foglalkozások során elkészített oktató anyagok a hátrányos helyzetű tanulók egyenlő hozzáférésére való tekintettel lettek kialakítva.

A másik feladatkör, amikre nagy hangsúlyt fektetünk a foglalkozások során, azok környezetvédelmi szempontok. A helyi együttműködő intézmények többsége városbeli és a múzeum közelében található, ezért a diákok gyalogosan közlekednek a foglalkozásokra, távolabbi iskola tekintetében igyekszünk egy buszfuvarral megoldani az oda-vissza utaztatásukat. Törekszünk az energiatakarékosság elvének betartására azáltal, hogy az egyes

foglalkozások során fokozottan felhívjuk a diákok figyelmét, hogy kapcsolják le maguk után a lámpát a mosdóban illetve zárják el a vízcsapot. A foglalkoztató teremben energiatakarékos égőket használunk. A programok során keletkezett hulladékokat minimalizáljuk és a lehetőségekhez mérten újrahasznosítjuk. A foglalkozásokhoz szükséges nyomtatott anyagokat minimalizáljuk, fénymásolás esetén kétoldalas másolást alkalmazunk. Oktató anyagainkat elektromos formában juttatjuk el az intézményekhez.

Szoros együttműködésben állunk a Magyar Hollywood Tanáccsal, mely együttműködés következtében immár harmadik alkalommal ad otthont intézményünk a Hollywood vetélkedőnek, mely verseny alkalmával helyi iskolás diákok csoportjai mérettetik meg magukat nálunk.

Célértékek:

Múzeumpedagógiai foglalkozások:

Népművészet: 16 alkalom, 333 fő

Pályázati foglalkozás: 14 alkalom, 130 fő

Egyéb: 10 alkalom, kb. 200 fő

Össz.: 40 alkalom, 663 fő

Célérték: 700 fő elérése, 45 alkalom

Fejlesztési irányvok - Kommunikáció, közönségszolgálat

Az intézmény kommunikációja és közönségszolgálatja mindig is fontos volt és ez napjainkban a közösségi média világában rendkívül felerősödött. Éppen ezért nagy hangsúlyt fektetünk az online térben való jelenlétre, ezzel szélesebb kört kívánunk elérni. A honlapunk szerkesztése, valamint a facebook oldalon megjelenő tartalmak készítése feladatunk része. Megújult honlapunk modern platformként széles körben elérhető és élvezhető az érdeklődő közönség számára. Friss információkkal, gazdagon illusztrált tartalommal. Naprakész információt adunk intézményünkről, várható rendezvényeinkről és egyéb aktualitásokról. Mindemellett képgalériával és helytörténeti ismeretanyaggal is szolgálunk, ezzel segítve az online térben való egyre nagyobb megjelenést a digitális tartalmak tekintetében. A múzeumról

elérhető egy virtuális túra is, mely komplexen foglalja magába nemcsak a múzeum épületét, de az egész Kossuth utcát annak minden fontos látnivalójával együtt.

Ugyanakkor jelen vagyunk a nyomtatott és digitális sajtóban is. Rendezvényeinkről és a múzeummal kapcsolatos eseményekről rendszeresen tudósít a helyi városi televízió, országos rádiók és a különféle internetes portálok, valamint nyomtatott sajtó formájában a Kelet-Magyarország megyei napilap is. Saját szerkesztésű plakátokon illetve online „post” bejegyzéseken kívánunk még nagyobb közönséget megszólítani és bevonni kiállításainkra, múzeumpedagógiai foglalkozásainkra és egyéb rendezvényeinkre, ezzel reprezentálva intézményünk aktivitását és sokoldalúságát.

Célérték:

Online elérési szám: 810 főről 900 fő követő elérése a közösségi felületen (Facebook)

Weblap látogatottság: átlagosan 150 főről 200 fő elérése

Személyi feltételrendszer

A múzeum az elkövetkező években személyi állományát bővíteni nem tervezi, jelenlegi 6 fő munkatárs foglalkoztatása továbbra is megvalósul. A foglalkoztatottak: igazgató, muzeológus, segédmuzeológus, titkárnő, takarító és karbantartó.

Tárgyi feltételrendszer

A tárgyi gyűjtemény bővítésének fontossága természetesen az elkövetkező 3 éves tervben is kiemelt fontosságú, tervek között szerepel esetlegesen egy-egy különlegesebb kocsis vagy hintó megvásárlása, akár pályázati finanszírozással, amennyiben erre lehetőség adódik az intézmény számára.

A múzeum irodái, kiállítóterei jó állapotúak, technikailag is jól felszereltek. A raktárak rendelkezésre álló helyei sajnos egyre szűkösebbek, a jövőben ez egy megoldásra váró probléma.

Fotó-illetve néprajzi tárgyi gyűjteményünk állandó jelleggel gyarapodik, köszönhetően a sok adományozásnak illetve különböző hagyatékok múzeum számára való felajánlásának. Ezeket a jövőben is szívesen fogadjuk és gondozzuk.

Költségvetési feltételrendszer

A múzeum önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv. Előre tervezett költségvetés szerint gazdálkodik. Eszerint előre kell tervezni az éves programokat, kiállításokat, és az azokra szánt összegeket. A biztos működés érdekében folyamatosan figyeljük a pályázati lehetőségeket is.

Mátészalka, 2023. szeptember 05.

Dr. Cserevnyák László
múzeumigazgató

VÉLEMÉNYLAP AZ ELŐTERJESZTÉSEKHEZ

ELŐTERJESZTÉS CÍME, TÉMÁJA, IKTATÓSZÁMA: 4718-2/2023.
Előterjesztés a Szatmári Múzeum szakmai tevékenységét megalapozó dokumentumainak jóváhagyásáról

Előterjesztés készítéséért felelős(ök): Potosné Dr. Kovács Zsuzsanna aljegyző,
Dr. Cserevnyák László igazgató,
Imre Miklósné intézményi referens

Előterjesztés véleményezése:

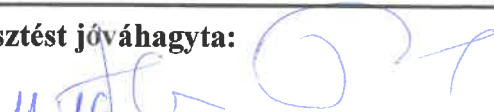
NÉV:	VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:
NÉV:	VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:
NÉV:	VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:
NÉV:	VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:
NÉV:	VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:
NÉV:	VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:
NÉV:	VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:

Előterjesztést ellenőrizte:

Ellenőrzés időpontja: 2023. 11.15

Előterjesztést jóváhagyta:

2023. 11.16